

ΑΕΝΑΟΝ

Γύφτοι τα κάνουν τα καρφιά

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΑΡΑΔΟΣΗ, ΤΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΦΡΑΣΕΙΣ

Αρης Στουγιαννίδης
2015

Συλλογή και σχολιασμός φράσεων, παροιμιών, προκαταλήψεων και παραδόσεων σχετι-
κών με τον ρατσισμό των Ελλήνων από καταβολής κόσμου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ρατσισμός βρίσκεται σε μεγάλη άνθηση στις μέρες μας, αλλά σε άλλες χώρες εκτός από την Ελλάδα. Έτσι νομίζουν οι περισσότεροι. Πάντα εμείς είμαστε εκτός. Όμως ο βίος και η πολιτεία των ελλήνων έχει έκδηλα στοιχεία ρατσισμού, που φανερώνονται μέσα από ψηφοφορίες, φράσεις, παροιμίες, παραδόσεις, παραμύθια και μύθους. Τα αναλύω λιγάκι για να δείξω πως και εμείς δεν είμαστε αθώες περισσότερες.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Ρατσισμός είναι η πεποίθηση ότι ανάμεσα στις ανθρώπινες φυλές υπάρχουν έμφυτες διαφορές που καθορίζουν τα πολιτιστικά ή ατομικά επιτεύγματα.

Σύμφωνα με αυτή την πεποίθηση, τα χαρακτηριστικό και οι ικανότητες ενός ατόμου είναι προκαθορισμένα βάσει της φυλής στην οποία ανήκει. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η βεβαιότητα περί της ανωτερότητας κάποιων φυλών έναντι άλλων. Με αυτό τον τρόπο μία φυλή αποκτά το απολύτως αναγκαίο ιδεολογικό επίχρισμα προκειμένου να επιβληθεί σε μία άλλη. Ιδίως σε περιόδους οικονομικής δυσχέρειας ή πολέμου χρησιμοποιείται για την καλλιέργεια μίσους ή φόβου προς την αντίπαλη φυλή. Ο όρος επίσης είναι δηλωτικός του μίσους και της απόρριψης μιας άλλης φυλής.

Ενώ η προκατάληψη μπορεί να καλλιεργεί αρνητικές απόψεις για οποιαδήποτε ομάδα ανθρώπων, ο ρατσισμός στιχοποιοί φυλετικές ή εθνικές ομάδες υπερθεματίζοντας περί της ανωτερότητας μιας φυλής έναντι των άλλων. Σύμφωνα με ορισμένους ειδικούς στο πλαίσιο της ελευθερίας του λόγου, η έκφραση των προκαταλήψεων δεν πρέπει να παρεμποδίζεται. Αντίθετα, άλλοι εκτιμούν ότι η έκφρασή τους, ιδιαίτερα στην περίπτωση του ρατσισμού, πρέπει να αποτρέπεται. καθώς, όπως επισημαίνεται, λειτουργεί ενθαρρυντικά για την εκδήλωση βίας και την καλλιέργεια του μίσους μεταξύ των διαφορετικών εθνικών ή φυλετικών ομάδων.

ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ

Προκατάληψη είναι μια γνώμη ή άποψη που έχει σχηματιστεί κατά ένα μη αντικειμενικό/επιστημονικό τρόπο, δηλαδή βασίζεται σε ανύπαρκτα ή ελλιπή δεδομένα, η προκατάληψη περιγράφει την προτίμηση προς συγκεκριμένη νοοτροπία ή ιδεολογία, θέτοντας έτσι τα όρια μιας συγκεκριμένης ομάδας στην οποία ανήκει ο φορέας της. Συχνά είναι αρνητική απέναντι σε μία άλλη ομάδα του πληθυσμού.

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟ

Στερεότυπο είναι μια απλουστευμένη προκατάληψη, κοινή ανάμεσα στα μέλη συγκεκριμένης ομάδας.

Σε αντίθεση με την προκατάληψη, το στερεότυπο είναι όχι μόνο αρνητικό αλλά και θετικό. Επειδή όμως, όπως συμβαίνει και με την προκατάληψη, στηρίζεται σε πλασματική γνώση,

καθώς τα δεδομένα δεν υφίστανται,είθισται να αποβαίνει επιζήμιο και για την ομάδα του πληθυσμού στην οποία απευθύνεται.

ΕΜΠΡΑΚΤΟΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Πέραν της απροκάλυπτης έκφρασης του ρατσισμού, μείζονος σημασίας είναι και οι

ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΕΣ ΜΙΚΡΟΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΕΣ.

Με αυτό τον όρο περιγράφονται οι σύντομες καθημερινές εκφράσεις διάκρισης, υποτίμησης,προσβολής και απαξίωσης προς άτομα μιας φυλής από ανθρώπους που, αν και έχουν καλές προθέσεις, αδυνατούν να αντιληφθούν τα κρυμμένα μηνύματα που μεταδίδουν. Αυτές μπορεί να εκδηλωθούν λεκτικά («Μιλάς καλά τη γλώσσα μας»), μη λεκτικά (κρατώντας πιο σφιχτά το πορτοφόλι μας) και περιβαλλοντικά (χρησιμοποίηση συμβόλων που μπορεί να είναι προσβλητικά). Στις περισσότερες των περιπτώσεων ο φορέας του μηνύματος δεν αντιλαμβάνεται τις επιπτώσεις της πράξης του, ακόμη κι αν αυτές υποδειχθούν από ανεξάρτητο παρατηρητή. Γιατί συμβαίνει αυτό;

Προφανώς επειδή ο ίδιος:

α) συνειδητά αντιλαμβάνεται τον εαυτό του ως ένα δίκαιο άτομο που δεν θα έκανε ποτέ διακρίσεις,

β) δεν αντιλαμβάνεται αυτές τις προκαταλήψεις και

γ) η εικόνα του ως «καλού ανθρώπου» θα δεχόταν μεγάλο πλήγμα στην περίπτωση που αποδεχόταν το γεγονός ότι ως άτομο είναι προκατειλημμένο, επομένως άδικοαπέναντι σε άλλους ανθρώπους.

ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΕΣ

Dr Deraid Wing Sue καθηγητής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Columbia «Ρατσιστικές επιθετικότητες στην καθημερινή ζωή: Φυλή, φύλο και ερωτική κατεύθυνση» Διακρίνουμε τρεις βασικές κατηγορίες ρατσιστικών μικροεπιθετικότητων.

Μικροεπιθέσεις:

Συνειδητές πράξεις διάκρισης που γίνονται με πρόθεση. Χρησιμοποιούνται ρατσιστικά επίθετα, φυλετικά σύμβολα (π.χ. αγκυλωτοί σταυροί), πράξεις αποφυγής και εκδήλωσης απέχθειας σε άτομα άλλης φυλετικής ομάδας.

Μικροπροσβολές:

Λεκτικές και μη λεκτικές εκφράσεις που υποβιβάζουν τη φυλετική ταυτότητα και καταγωγή ενός ατόμου.

Αυτό μπορεί να συμβεί ακόμη κι όταν κάποιος εντυπωσιάζεται και επαινεί άτομο άλλης εθνικής ομάδας επειδή κατάφερε να υπερβεί το στερεότυπο που περιβάλλει τη συγκεκριμένη ομάδα (π.χ. είναι επιστήμονας και όχι εργάτης).

Μικροαπαξιώσεις:

Εκφράσεις που με λεπτό τρόπο υποτιμούν την αξία, τις σκέψεις ή τα συναισθήματα ενός άλλου ατόμου. Όπως όταν ερωτάται άτομο άλλης εθνικής ομάδας σε ποια χώρα γεννήθηκε, υπονοώντας εμμέσως πλην σαφώς ότι από αυτό συναρτάται η αξία του ή η δυνατότητα ενσωμάτωσής του στη χώρα που επέλεξε να ζήσει.

ΟΙ ΚΑΡΕΣ

Θύραζε¹ κάρες

Η πλήρης εκφώνηση ήταν «**Θύραζε Κάρες, ούκ ἔτ' Ανθεστήρια**» δηλ. έξω δούλοι δεν έχουμε πλέον Ανθεστήρια.

θύραζε Κᾶρες, ούκέτ' Ανθεστήρια. οἱ μὲν διὰ πλῆθος οἰκετῶν Καρικῶν εἰρησθαί φασιν ὡς ἐν τοῖς **Ἀνθεστηρίοις** εὐωχομένων αὐτῶν καίουκ ἐργαζομένων. τῆς οὔν ἑορτῆς ἐλεσθείσης λέγειν ἐπὶ τὰ ἔργα ἐκπέμποντας αὐτούς· **θύραζε Κᾶρες, ούκέτ' Ανθεστήρια**. τινὲς δὲ οὕτω τὴν παροιμίαν φασίν· **θύραζε κῆρες, ούκ ἔνι Ανθεστήρια** ὡς κατὰ τὴν πόλιν τοῖς **Ἀνθεστηρίοις** τῶν ψυχῶν περιερχομένων.

Παυσανίας, Ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγή

Πβλ. και το χριστιανικό της λειτουργίας που ακούμε² κάθε Κυριακή

«Τας θύρας τας θύρας εν σοφία πρόσχωμεν» και «Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε³ οἱ κατηχούμενοι προέλθετε· μή τις τῶν κατηχουμένων» [ενν. να παραμεινει].

Σήμερα λέμε «τα κεφάλια μέσα! το διάλειμμα τέλειωσε»

Κάρ, ὁ, γεν. *Κᾶρός*, πληθ. *Κᾶρες*, ο κάτοικος της Καρίας, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· θηλ. **Κάειρα[ᾶ]**, στο ίδ.· οἱ Κάρες μισθώνονταν ως μισθοφόροι και χρησιμοποιούνταν για να φυλάττουν την ζωή των πολιτῶν και των στρατιωτῶν· απ' ὅπου, ἐν τῷ *Καρὶ κινδυνεύειν*, ὅταν κάποιος βάζει κάποιον ἄλλο να κινδυνεύσει για χάρη του, για λογαριασμό του ή στην θέση του, δηλ. ἕναν Κάρα, Λατ. *experimentum facere in corpore vili*, σε Ευρ.

http://www.persee.fr/web/revues/home/prescript/article/reg_0035-2039_1963_num_76_361_3755

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟΙ

Τα εκκλησιαστικά κείμενα βριθουν από ρατσιστικές εκφράσεις κατά των εβραίων, των φαρισαίων, των εθνών, των αμυητών. Οποτε επικαλεται το θεικο ελεος αφορα αποκλειστικά τους ορθοδοξους χριστιανους (οι υπολοιποι να φροντισουν να κανουν δικες τους παρακλησεις):

¹ θύραζε, επίρρ. κυρίως, θύρασ-δε, 1. έξω από την πόρτα, έξω στην πόρτα, Λατ. *foras*, σε Όμηρ. 2. γενικά, έξω, στον ίδ.· θύραζε ἐξιέναι, ἐξέρχομαι από το πλοίο, αποβιβάζομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως στην Αττ., ἐκφέρειν θύραζε, ἐξέλκειν τινὰ θύραζε, σε Αριστοφάνη.· οἱ θύραζε, αυτοί που κάθονται, βρίσκονται έξω, στον ίδ. 3. με γεν., ἄλδς θύραζε, έξω από τη θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ.· θύραζε τῶν νόμων, ὅπως το ἔξω, σε Ευρ.

² Ὅσοι βεβαία πηγαίνουμε στην εκκλησία και ακούμε και αντιλαμβανόμαστε.

³ Κρλκ. Τραβάτε εμπρός, προς την πόρτα δηλ. φύγετε.

Σώσον, ο Θεός, τον λαόν σου, και ευλόγησον την κληρονομίαν σου: επίσκεψαι τον κόσμον σου εν ελέει και οικτιρμοίς, ύψωσον κέρας Χριστιανών Ορθοδόξων, και κατάπεμνον εφ' ημάς τα ελέη σου τα πλούσια:

Και των απανταχου ορθοδοξων

Οι καθολικοι αποκαλουνται «αιρετικοι παπτικοί».

ΕΚΑΣ ΟΙ ΒΕΒΗΛΟΙ

21η Βοηδρομιώνος⁴. Από το προηγούμενο βράδυ ως το ξημέρωμα της 21ης του μηνός ήταν η νύχτα των μυστηρίων. Οι υποψήφιοι εισέρχονταν σε μια μεγάλη στοά, στο εσωτερικό του περιβόλου, όπου ο κήρυκας απομάκρυνε με απειλές και κραυγές τους «παρείσακτους» μιαρούς : **Εκάς οι βέβηλοι**, μακριά οι βέβηλοι. Έτσι, οι μύστες εισέρχονταν στο Τελεστήριο, όπου πραγματοποιοιείτο το πρώτο στάδιο της μύησης, η *τελετή*. Αναφέρονται *δρώμενα, λεγόμενα και δεικνόμενα*, που μόνο να υποθέσουμε την ερμηνεία τους μπορούμε.

βέβηλος, -ον (βηλός, με βε- ως αναδιπλ.), **I.** δεκτικός ως προς το να πατηθεί από κάποιον, επιτρεπτός για ανθρώπινη χρήση· Λατ. profanus, σε Σοφ., Ευρ.· *έν βεβήλω*, σε Θουκ.

II. Το βεβηλος σημερα εχει εντονότερη σημασια λέγεται για πρόσωπα, μη αγιασμένος, ανίερος, ανόσιος, ακάθαρτος, μολυσμένος, ανήθικος, στον ίδ., σε Πλάτ.· με γεν., μη μυημένος σε τελετές, σε Ανθ.²⁶⁵

Αυτό κι αν είναι προκατάληψη! Γιατί ένας άνθρωπος που δεν έτυχε να μυηθεί στα Ελευσίνα να θεωρείται ότι είναι ανίερος, ανόσιος, ακάθαρτος, μολυσμένος, ανήθικος;

ΠΑΣ ΜΗ ΕΛΛΗΝ ΒΑΡΒΑΡΟΣ

Πασιγνωστο δογμα αγνωστου πατρος, δεν αναφέρεται πουθενα στην αρχαία ελληνική γραμματεια. Η λεξη **βαρβαρος** δεν σημαινε απολιτιστος ουτε βιαιος, αρπαγας .

βάρβαρος, -ον, I. βαρβαρικός, δηλ. ο μη ελληνικός, ξένος, αλλοδαπός· λέξη γνωστή στον Όμηρ., όπως φαίνεται από τη λέξη *βαρβαρόφωνος* στην Ομήρ. Ιλ.· ως ουσ., *βάρβαροι, οί*, αρχικά όλοι οι μη Έλληνες, ιδίως οι Μήδοι και οι Πέρσες, σε Ηρόδοτο., Αττικους· ομοίως αποκαλούσαν οι Εβραίοι την υπόλοιπη ανθρωπότητα Gentiles, Εθνικούς. Από την εποχή του

⁴ Βοηδρομιών μηνάς 30 ημερών (Σεπ. – Οκτ.) όποτε διεξήγοντο αγώνες δρόμου μετά βοής (βοη+δρόμος) τα Βοηδρόμια προς τιμήν του Απόλλωνα .η 21η ημέρα ελεγείο *πρώτη Βοηδρομιώνος φθινονος*.²⁰¹³

Αυγούστου πάντως, το όνομα αποδίδεται από τους Ρωμαίους σε όλες τις φυλές που δεν είχαν ελληνική ή ρωμαϊκή παιδεία.

II. Μετά τους Περσικούς πολέμους, η λέξη έλαβε τη σημασία του ξένου, του αλλοδαπού· *άμαθής και βάρβαρος*, σε Αριστοφ.: *βαρβαρώτατος*, στον ίδ., Θουκ. (αμφίβ. προέλ.).

Ο αλλοδαπος δε είναι αναγκαστικά απολιτιστος. Δεν μπορούμε να χαρακτηρίσουμε απολιτιστους τους Περσες! Ούτε και οι αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν τη λέξη με αυτή την σημασία. Ο όρος **βαρβαρισμός**, **ὁ** (και το ρήμα **βαρβαρίζω**), σημαίνει, χρήση αλλότριων γλωσσικών στοιχείων, εσφαλμένη χρήση των γλωσσικών στοιχείων της γλώσσας, και τον συναντάμε ήδη στον Αριστοφάνη.

Οι **βαρβαρότητες** είναι μεταγενέστερο επινοήμα με καθαρά ρατσιστική διάθεση, όπως και χαλκευση του ρητού «πας μη Έλλην βάρβαρος» που επενοήθη από τα γνωστά φασιστοειδή που επιδιώκουν να παρουσιάσουν την ελληνική φυλή ως ανώτερα.

ΜΗΔΙΖΩ

Αντιθετά προς το βαρβαρίζω το ρήμα μηδίζω σημαίνει είμαι Μήδος ως προς τη γλώσσα ή τα έθιμα· αλλά κυρίως είμαι με το μέρος των Μήδων, μηδίζω (= είμαι προδότης), σε Ηρόδοτο., Θουκυδίδη.

Φυσικά η μομφή δεν είναι κατά των Μήδων αλλά κατά των Έλλήνων προδοτών. Δεν σημαίνει βεβαία ότι οι λοιποί Έλληνες είχαν τους Μήδους σε εκτίμηση.

ΛΑΚΩΝΙΖΩ

1. Μιμώμαι τους Λακωνες ως προς την ενδυση και την ομιλία .

Το ρητό «το λακωνίζειν εστι φιλοσοφειν» αποδίδεται στον μονο Λακωνα σοφο τον Χιλωνα τον Λακεδαιμονιο, που όμως δεν κατέλειπε κανένα γραπτο κείμενο.

Ο Χιλων ως Λακων δεν είναι δυνατον να εκθειάζει το λακωνίζειν. Ένας τοπικιστής θα έλεγε: «εμεις οι Λακωνες φιλοσοφουμε λεγοντας λιγα». Τα χλευαστικά σε -ΙΖΕΙΝ (Λακωνίζειν, μηδίζειν, ελληνίζειν) λεγονται από εξωκειμενους άλλους και αντιπαλούς και όχι από τους ίδιους τους αναφερομενους στη ριζα του ρηματος. Ο Λακωνες δεν μιμούνται τους Λακωνες, οι Λάκωνες ΕΙΝΑΙ Λακωνες.

2. Υπηρετώ τα συμφέροντα των Λακωνών
3. Είμαι παιδεραστής

ΜΕΓΑΡΙΖΩ

1. αποδίδω τιμές σε θεούς χρησιμοποιώντας την τελετή με τα μέγαρα ή , (στα Θεσμοφόρια) κατά την οποία σκότωναν γουρουνάκια και τα έριχναν σε μεγάλους λάκκους ή χάσματα και στη συνέχεια οι γυναίκες αναλάμβαναν να τα ανασύρουν και να τα

αναμίξουν σε λίπασμα επειδή πίστευαν ότι το νεκρό ζώο θα πρόσφερε ευφορία και καρποφορία.

2. (μεταγενέστερη έννοια) είμαι ειδωλολάτρης και ρυπαρός ή δεν νηστεύω (ο χριστιανισμός απαξίωσε το μεγάλισμα ως ρυπαρή αλλά παρεμπιπτόντως και ανθυγιεινή συνήθεια) η συνηθέστερη γραφή είναι μαγαρίζω.

μαγαρίζω· *μεγαρίζω*.

- **I. Ενεργ.**
 - **Α** Μτβ.
 - **1)**
 - **α)** Μολύνω (ηθ.):
 - (*Διήγ. παιδ. 975*).
 - Διά ποίαν αφορμήν χαλάτε τες ψυχές σας και τες μαγαρίζετε με αίματα; (*Ροδινός 229*).
 - **β)** (προκ. για αντικείμενο λατρείας) μαιίνω, βεβηλώνω:
 - (*Ιντ. κρ. θεάτρ. Α 53*).
 - **2)** Λερώνω, βρομίζω:
 - (*Αιτωλ., Μύθ. 12^δ*).
 - **3)** Ντροπιάζω:
 - εμαγαρίσασι (ενν. οι καλόγεροι) και σκήμαν τως (*Αποκ. Θεοτ. Ι 190*).
 - **4)** Βιάζω:
 - εμαγάρισαν γυναίκας παρά φύσιν (*Ανάλ. Αθ. 24· Ανακάλ. 84*).
 - **Β** Αμτβ.
 - **1)** Λερώνομαι, λεκιάζομαι:
 - Εις τσόχαν να μαγαρίσει από λάδιν (*Ιατροσ. κώδ. φνζ*).
 - **2)** Αλλαξοπιστώ:
 - πολλές (ενν. γυναίκες) εσκλαβωθήκασι κι άλλες εμαγαρίσα (*Τζάνε, Κρ. πόλ. 181^δ*).
 - **3)** Έρχομαι σε σεξουαλική επαφή:
 - τες πόρνες ... κοιτάν (ενν. οι άνδρες) και μαγαρίζουν (*Ναθαναήλ Μπέρτου, Στιχοπλ. Ι 772· Ι 747*).
- **II. Μέσ.**
 - **1)** (Θρησκ.) είμαι μiasμένος, ακάθατος:
 - (*Πεντ. Αρ. ΧΙΧ 22*).
 - **2)** Παρεκτρέπομαι σεξουαλικά, απιστώ:
 - αν δεν εμαγαρίστην η γεναίκα και καθάρια αυτή (*Πεντ. Αρ. V 28*).
- Η μτχ. παρκ. ως επίθ. =
 - **1)**
 - **α)** Μιαρός, μολυσμένος:
 - (*Ναθαναήλ Μπέρτου, Στιχοπλ. Ι 530*).
 - **β)** (θρησκ.) ακάθατος:

- να απεστείλουν από το φουσσάτο ... παν μαγαρισμένον εις ψυχή (Πεντ. Αρ. V 2)·
- (προκ. για ζώο):
 - παν σερπετό του πουλιού μαγαρισμένο αυτό εσάς, να μη φαγωθούν (Πεντ. Δευτ. XIV 19).
- 2) Λερωμένος, βρόμικος:
 - το πρόσωπόν του απ' αίμα και κορνιακτόν όλο μαγαρισμένον (Θησ. Θ' [18²])·
 - (ιδ. από κόπρανα):
 - μαγαρισμένα σπάργανα (Σπανός D 652).
- 3) Αμαρτωλός, ανήθικος:
 - ο μαγαρισμένος Ηρώδης (Μορεζίν., Κλίνη Σολομ. 406· Διήγ. Αλ. V 59).
- 4) Άπιστος:
 - ο βασιλεύς Φίλιππος ... Σαρακηνός την γενεάν ήτον μαγαρισμένος (Φλώρ. 29).
- 5) (Πιθ.) επικίνδυνος, δύσκολος:
 - δύο ακρωτήρια μαγαρισμένα (Πορτολ. B 37²⁴).
- 6) (Υβριστ.):
 - Αφορεσμένε γάδαρε ..., σκύλε μαγαρισμένε (Γαδ. διήγ. 366)·
 - γυναίκα κακορίζικε, Εύα μαγαρισμένη (Συναξ. γυν. 127).

[<ουσ. *μαγαρίτης* - αραβ. *Mihādžir* + κατάλ. *-ίζω* (Kahane, GR I 344-54, 622)· λίγο πιθ. <αρχ. ή μτγν. *μεγαρίζω* (<αρχ. ή μτγν. *μέγαρα*, Ανδρ., ΛΚΝ). Η λ. τον 9. αι. και σήμ.]

Επιτομή Λεξικού Κριαρά

Παραδοξως το «μεγαρίζω» δεν αποτελεί μομφη προς τους Μεγαρείς αν και οι Αθηναίοι τους θεωρούσαν φιολακωνες και δεν τους χωνευαν.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ο ορος «Έλληνας» είναι τελειως αντιθετος του «χριστιανος» . Στο Βυζαντιο Έλληνας σημαινε ειδωλολατρης και εθεωρειτο υβρις. Βλ. ΕΛΛΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ εφευρημα της χουντας των Απριλιανων, και εν από τα μεγαλύτερα οξυμωρα σχηματα.

Υπερ τα 13 τοπωνυμια στην συγχρΟνη Έλλαδα φερουν το ονομα «ελληνικό» . Το ονομα ενός τοπου χρησιμευει για να τον διαστελλει από τους άλλους. Για τον λογο αυτό δεν υπαρχουν πουθενα αλλου τετοια τοπωνυμια. Φαντασθητε χωριά με ονοματα English, Francais, Italiano, Deutch.

Όλα ονομαστηκαν ετσι γιατι εκει υπηρχαν αρχαιοι ναοι : «Έλληνικά»

[ενν.κτισματα ή μαρμαρα ή ερειπεια] και οι Έλληνες λεγονταν Γραικοί ή Ρωμιοί.

Ο Έλληνας αλλά ακόμη και ο ελληνίζων κατατάσσεται, μαζί με τους Ιουδαίους και αιρετικούς σε ειδικό τίτλο 'ια', στο Έκτο βιβλίο της Εξαβιβλου του Αρμενοπούλου.

- *θ'. Περὶ σικοφαντῶν καὶ τῶν φλιταρίαν εἰρισκόντων.*
- *ι'. Περὶ φαρμακῶν, γοητῶν καὶ μάντιων.*
- ***ια'. Περὶ Ἰουδαίων, αἰρετικῶν καὶ ἑλληνιζόντων.***
- *ιβ'. Περὶ δούλων καὶ τῶν ἑμπρησμοῖς ποιούντων.*

Ο ίδιος ο Αρμενοπούλος επεξηγεί ἑλληνες και ελληνίζοντες = ragani ἤτοι ειδω-
λοάτρες. GLOSSARIUM^{499.984 [1010]}

4 Οι ἀξιωθέντες τοῦ ἁγίου βαπτίσματος καὶ πάλιν ελληνίζοντες εσχάτη τιμωρία ὑπόκεινται.

5 οἱ ἀποστάντες ἐκ τῆς τῶν ὀρθοδόξων πίστεως καὶ αιρετικοὶ γενόμενοι ἢ θύσαντες ἢ θύσαι τινὶ ἐπαγγελόμενοι οὐ δύνανται διαθέσθαι ἢ δωρεῖσθαι, οὐτε ἐκ διαθηκῆς οὔτε ἐξ ἀδιαθέτου λαμβάνειν τι δυνανται.

6 Ὅποιον ἑλληνικὰς θυσίας ἢ τιμῶν εἰδῶλα ἢ θυσιάζων ἢ λίβανον αὐτοῖς καίων εσχάτη τιμωρία ὑποβάλλεται ὁμοίως δὲ τιμωροῦνται καὶ οἱ συνίστορες αὐτοῦ καὶ οἱ υπηρέται τῶν θυσίων.

Σε ἐκτίμηση φαίνεται νὰ χει τὴν λέξη **ελληνικός** ὁ Κ. Π. Καβάφης :

*«Τοῦ Ἀντιόχου τοῦ ευεργέτου βασιλέως
νὰ υμνηθεῖ επαζίως, ὦ Κομμαγηνοί, τὸ κλέος.
Ἦταν τῆς χώρας κυβερνήτης προνοητικός.
Υπήρξε δίκαιος, σοφός, γενναῖος.
Υπήρξεν ἐτι τὸ ἀριστον ἐκεῖνο, **Ελληνικός**—
ιδιότητα δὲν ἔχ' ἢ ἀνθρωπότης τιμιότεραν·
εἰς τοὺς θεοὺς εὐρίσκονται τὰ πέραν.»*

Επιτύμβιον Ἀντιόχου, βασιλέως Κομμαγηνῆς

Ἐνῶ σαφῶς γνωρίζει τὴν σημασιατὴς λέξης «χριστιανίζων»

*Εἶπε ὁ Μυρτίας (Σύρος σπουδαστὴς
στὴν Ἀλεξάνδρεια· ἐπὶ βασιλείας
αυγούστου Κώνσταντος καὶ αυγούστου Κωνσταντίου·
ἐν μέρει ἐθνικός, κ' ἐν μέρει **χριστιανίζων**)·*

Τὰ ἐπικίδωνα

Ἐπι παρα πολλὰ χρόνια ἡ υπηκοότητα καὶ τὸ θρησκευμα ἦταν ἀλληλενδετα καὶ συνωνυμα πβλ. «γίνεσαι Τουρκὸς διακε μου τὴν πίστη σου ν' ἀλλαξεις;»
Καὶ τὸ επακολουθο «ἐγὼ Γραικὸς γεννήθηκα, Γραικὸς καὶ θα πεθανῶ»

Ο ΑΡΑΠΗΣ

Η λέξη εννοεί τον Αιγύπτιο. Στα παραμύθια και τις παραδόσεις ένας κακός αράπης φυλαει το θησαυρό. Είναι ο σκλάβος και δήμιος του πασά. Οι Αιγυπτιώτες έλεγαν «ο αράπης μου» εννοώντας «ο υπηρέτης μου».

Οι ελληνικές παροιμίες παρουσιάζουν τον αράπη ως ανεπίδεκτο διορθώσεως.

- τον ΑΡΑΠΗ για ν'ασπρίσεις το σαπούνι σου χαλάς
- τον αράπη αν σαπουνίζεις,το σαπούνι αφανίζεις
- τον αράπη να λευκάνεις,άδικα τον κόπο κάνεις

Ο Γιώργος Ζαμπέτας έγραψε, συνέθεσε και τραγούδησε το άκρως ρατσιστικό τραγούδι «Ο ΑΡΑΠΗΣ», το οποίο υπήρξε μεγάλη εμπορική επιτυχία. Ο κόσμος συνέρεε στον Ζαμπέτα για να ακούσει τον «Αράπη» .Ο ίδιος ο Ζαμπέτας, βεντετίζων, έλεγε χαρακτηριστικά «προ των 2:00 ο Άραψ δεν ακακρούεται»

Το κείμενο τα λέει όλα:

Μελαμψές Βεδουίνες, ξελογιάστρες, τσαχπίνες
χορεύουν τα βράδια χορούς της αγάπης,
ενώ το ταμ ταμ χτυπάει ο αράπης,
ταμ, ταμ, ταμ, ταμ, ταμ, ταμ
ταμ, ταμ, ταμ, χτυπάει ο αράπης

Η μικρή απ' τ' Αλγέρι, που 'χει βέρα στο χέρι
τη βλέπουνε όλοι, της λένε γι' αγάπη,
ενώ η μικρή αγαπάει τον αράπη
ταμ, ταμ, ταμ, ταμ, ταμ, ταμ
ταμ, ταμ, ταμ, χτυπάει ο αράπης

Μελαμψές Βεδουίνες, ξελογιάστρες, τσαχπίνες
χορεύουνε τα βράδια τους χορούς της αγάπης, ενώ το ταμ-ταμ
το χτυπάει ο αράπης, ο μαύρος, ο σκύλος, ο μπλάκ, ταμ, ταμ, ταμ
Ταμ, ταμ, ταμ, χτυπάει ο σκυλάραπας.

Η μικρή από τ' Αλγέρι, που 'χει βέρα στο χέρι⁵
τη βλέπουνε όλοι, της λένε γι' αγάπη, ενώ η μικρή
γουστάρει τον αράπαρο, τον μαύραρο, τον σκύλαρο, τον μπλάκ
Ταμ τουμου ταμ, Ταμ τόμου ταμ, Ταμ ταμ

Γουστάρει κι αγαπάει, τον μαύρο, τον σκύλο, τον αράπη,
τον σατράπη, τον χασάπη, τον μανάβη, τον μπακάλη,
τον κουρέα, τον Αντρέα, τον Σαλέα, τον μαλέα,

⁵ Κατά την «ανάκρουσιν», μετά τις δυο το πρωί, οι στίχοι μετεβάλλοντο επί το χυδαιότερο :« Η Χουχου από τ' Αλγέρι, που τον παίρνει στο χέρι».

Γύφτοι τα κάναν τα καρφιά

τον Πελέ, τον χαβαλέ, τον λεχρίτη, τον κοπρίτη, τον κοιλιά,
τον φαταούλα, τον Σακουλέα, τον χλαμπαλέα,
τον Λέων, τον Τιμολέων, τον Ναπολέων,
τον Άρη, τον Θεοχάρη, τον σαλιάρη, τον μαλλιάρη, τον κουταλιάρη,
τον Αράπηρη...

ΟΙ ΑΡΑΠΙΝΕΣ

Συμβολα του αχαλινωτου αισθησιασμου μαζί με τις τσιγγανες περασαν στα λαικα τραγουδια. Βλ. τον Αραπη :« Μελαμψές Βεδουίνες, ξελογιάστρες, τσαχπίνες χορεύουν τα βράδια χορούς της αγάπης» ,

και του Βασίλη Τσιτσάνη :

Αραπίνες λάγνες, ερωτιάρες

με ουίσκι, με γλυκιές κιθάρες, γλέντι και πιετό

Αραπίνες, μάτια φλογισμένα

και κορμιά φιδίσια, καμωμένα σαν εξωτικά

Ενώ ο Γιαννης Παπαιωάννου είναι πιο συνθετος συνθετης σχετικα με τις προτιμισεις του.

Θελει **και** τσιγγανες **και** αραπινες

Απόψε έλα κοντά μου, **τσιγγάνα**, στον οντά μου,
έλα να με γιάνεις και τον καιρό μην χάνεις
και τον καιρό μην χάνεις, έλα να με γιάνεις.

Θα σ' έχω στο μεταξύ, μη βρέξει και μη στάξει,
με **σκλάβες αραπίνες**, μελαχροινές τσαχπίνες,
μελαχροινές τσαχπίνες, **με σκλάβες αραπίνες**.

Τις **σκλάβες** θα φωνάζεις και θα τις διατάξεις,
να παίζουν μπουζουκάκια, να σβήνεις τα μεράκια,
να σβήνεις τα μεράκια, να παίζουν μπουζουκάκια.

ΟΙ ΠΟΡΝΕΣ

Γυναικες που παραδιδουν το σωμα τους προς ακολασιαν,

Από το αρχ ελληνικό ρήμα **πέρνημι**, μτχ. *περνάς· γ' ενικ. Ιων. προστ. **πέρνασκε**, όπως το **πιπράσκω·** εξαγωγή προς πώληση, πουλώ ως σκλάβο (πρβλ. **περάω** Β), **πέρνασχ' ὄντιν' ἔλεσκε πέρην ἀλός ἐς Σάμον**, σε Ομήρ. Ἰλ.· *περνάς νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων*, στο ἴδ.· γενικά, *τοῖς ξένοις τὰ χρήματα περνάς*, σε Ευρ. — Παθ., *κτήματα περνάμενα*, πράγματα πωλούμενα ή προς πώληση, σε Ομήρ. Ἰλ.· *πάντα πέρνονται*, σε Αριστοφ.*

Σημ. ακόμη και σήμερα για κάτι που δεν έχει πια εμπορευματική αξία λέμε *δεν έχει περαση* και για μια γυναίκα που έχει χάσει την ομορφιά της λέμε το ρατσιστικό «δεν *περνα* η μπογιά της». Για την πορνηδες την εκτεταμένη μελέτη μου «[η εν πολλοίς αμαρτία ...](#)», εκεί αναφέρονται πάνω από πενήντα συνωνύμα για την πορνη. Τα περισσότερα είναι ταπεινωτικά.

Οι δυστυχές αυτές γυναίκες, θύματα του ρατσισμού και της προκαταλήψης, έχουν ταπεινωθεί όσο καμία άλλη ομάδα ανθρωπών. Βεβαία δεν μιλώ για τις εταιρές της αρχαιότητας που εχαιραν εκτιμησεως.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΑΛΕΣ

Λιγότερο δημοφιλές αλλά ιδιαίτερα κατατοπιστικό είναι το «**Ήθελα να `μουνα πασάς**» που δείχνει ότι ο Έλληνας ξεχνάει τον λαομισητό κτηνωδη τυρανο Τούρκο και εκθειάζει την λαγνα του ζωη. Οι στίχοι είναι της Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου.

Ήθελα να `μουνα πασάς
ο κόσμος να με τρέμει,
να`χα στην εξουσία μου
το πιο όμορφο χαρέμι.
Με γυναίκες τις πιο φίνες,
με τουρκάλες κι αραπίνες.

Τον αργιλέ μου να `πινα
μες στον χρυσό οντά μου
η πιο μικρή χανούμισσα
ν`ανάβει τη φωτιά μου.

Η χανούμ, θέλει δε θέλει
θα χορεύει τσιφτετέλι.
Ε ρε, πασάς που θα `μουνα
με τα τρελά καπρίτσια!

Και για σωματοφυλακή
τριγύρω μου κορίτσια.
Τον καφέ μου μες στον δίσκο
αλλά τούρκα να τον βρίσκω.

Αυτό το φαινόμενο καυτηριάζει ο Κωστας Βαρναλης στον «Τρελό» του:

Είχα γυναίκα, είχα και ζα,
είχα μια Βάσω με βυζά,
μα προκοπή δεν είχα.
Σε ποιό χαρέμι να παχαίνει
στα μαξιλάρια ξαπλωμένη

μασώντας τη μαστίχα.
Μ' αν κυλίσει μια ο τροχός
και στην Πόλη μπούμε,
σκλάβες χανουμόπουλα
πῶχει να τραβούμε.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ

Οι εβραίοι σταυρωσαν το Χριστο κατά γενική πεποιθηση που την εδραιωνουν διαφορες εκκλησιαστικες αρλουμπες, που περασαν στη Δημοτικη ποιηση και στις παραδοσεις.

Εβραιων παρανομων εν σκολιας, ο κιβουλητης, ο παρανομος Ιουδας .

Οι εβραίοι , λαϊκοι συμβουλοι του «καλού» Πιλάτου , του υπεδεικνυαν τη δουλεια του λεγοντας «*αρων, αρων σταυρωσον αυτον*» . Ο Πιλατος ειχε τετοιες εξουσιες που σταυρωνε οποιους ηθελε, όταν ηθελε και οπου ηθελε. Δεν χρειαζονταν τις συμβουλες του οχλου, που περιφρονουσε βαθυτατα. Η σαφης προθεση του Πιλατου να σταυρωσει τον Ιησου καταφαινεται στην περιφημη τελευταια φραση του «*ὁ γέγραφα, γέγραφα*».

Δυό παραδείγματα άντισημιτικών έκδηλώσεων στον Ελληνικό χώρο: Τό 1712, στην είσοδο τής έβραϊκής συνοικίας στή βενετοκρατούμενη Ζάκυνθο, είχε χαραχθεί πάνω σέ μάρμαρο μια φρικαλέα έπιγραφή ατά λατινικά: IN CRVCE QVIA CRVCIFIXERVNT : «Οι εν σταυρώ σταυρώσαντες σταυρωθήτωσαν , Αυτοί πού σταύρωσαν νά σταυρωθούν». Ή έπιγραφή θά παραμείνει ως τό τέλος τής βενετικής κυριαρχίας. Τήν ίδια εποχή, σϊ Βενετοί άρχοντες τής Κέρκυρας πρότειναν στήν κεντρική έξουσία νά άναγνωρισθεί το δικαίωμα λιθοβολισμού των Έβραίων. Ήταν μιά άναβίωση τού άντισημιτισμού πού είχε αναπτυχθεί στά Επτάνησα από τόν ΙΕ' αιώνα.^{244.162}

η Βενετοκρατουμενη Κρητη δεν ειχε τυποτε να ζηλεψει σε ρατσισμό. ΒΛ. 224.112-126 ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΝ ΚΡΗΤΗ ΕΠΙ ΕΝΕΤΟΚΤΑΤΙΑΣ

Έστερουντο συνήθως τού δικαιώματος τής έγγειου κτήσεως έκτός τής Εβραϊκής, καί δν δέ ποτέ έγινοντο κύριοι ακινήτου περιουσίας έκτός αϋτής, ταχέως άνενεούτο ο περιορισμός αυτός και ύπεχρεοϋντο νά πωλήσωσιν πάλιν αϋτήν.

Οι Ίουδαίοι έστεροϋντο καντός πολιτικου δικαιώματος μη δυνάμενοι νά άναμειγνύωνται παντάπασιν είς τά τής πολιτείας, της όποίας μόνον τά βάρη ήσαν υποχρεωμένοι νά συμμερίζονται.

Πολλαχου και δή καί είς τάς Ένετικές κτήσεις ήσαν υποχρεωμένοι νά φέρωσι πάντοτε διακριτικόν τι σημειον, τό όποιον ήτο συνήθως εν Ο είς μέγεθος συνήθους άρτου έπερραμένον επί του εξωτερικού ένδύματος. Διά τούς έν Κρήτη ομως Ιουδαίους τό πραγμα δέν είναι έξηκριβωμένον.

Ο ρατσισμος και οι προκαταλήψεις απομακρυνονταν όταν εμπαινε στη μεση το σεξ. Οι εβραιοπουλες όπως και οι τσιγγανες και οι τουρκαλες γινοντουσαν το αντικειμενο του ποθου των επιλεκτικά αντιρατσιστων Ρωμιών.

Χριστέ μου, και νά γίνεντον ή γι⁶ Οβριακή⁶ λειβάδι
κ οί γι⁶ **Οβριοπουλλες** πέρδικες κ εγώ περδικολόγος,
νά πάρω τό δοξάρι μου τό πεδρικόπανό μου
νά έβγαινα νά κυνήγουνε μιά σκύλα **'Οβριοπουλα**
πού 'τονε δώδεκα χρονώ αστραφτερή δροσάτη.

Υβριστικές παροιμίες για τους Εβραίους.

- Βρωμάει ή Οβριός κι η τύχη του, βρωμούν και τα καλά του.
- Το σκυλί κι ο Οβριός βρωμούν (Γορτυνίας).
- Ο θεός να σε φυλάει από μουφλούζη Εβραίο.
- Σαν Οβριός σκούζει.

Υβριστικά παρωνύμια για τους Εβραίους.

Γιαχουντής

συνώνυμο του δειλός.

Τα Yahoo είναι κάποια μυθώδη όντα στο μυθιστόρημα Ταξίδια του Γκιούλιβερ (1726) του Jonathan Swift.

Ο Swift τους περιγράφει ως βρώμικους και με δυσάρεστες συνήθειες, που μοιάζουν με τα ανθρώπινα όντα, απεχθή για τον πρωταγωνιστή Λεμουέλ Γκιούλιβερ, που βρίσκει την ηρεμία και την ορθολογική κοινωνία των ευφυών άλογων, των Houyhnhnms, πολύ προτιμότερη. Οι Yahoos είναι πρωτόγονα πλάσματα εμμονή με «όμορφες πέτρες» βρίσκουν σκάβοντας στη λάσπη, αντιπροσωπεύοντας έτσι το δυσάρεστο υλισμό και αδαη ελιτισμό που ο Swift συναντά στη Βρετανία. Εξ ου και ο όρος «Yahoo» έχει φτάσει να σημαίνει "ένα ακατέργαστο, ζώδες ή αισχρά χοντρό πρόσωπο».

Πχ. Στον «Καπετάν Μιχαλη» του Καζαντζακη ο Καπεταν Πολυξίγκης του ανακοινώνει τον επικείμενο γάμο του με την τουρκάλα Εμινε, που όμως θα χριστιανέψει. Ο καπετανιος του απαντά πειφρονητικά «αν ησουν φραγκος θα ηθελε να φραγκεψει αν ησουν γιαχουντης να **γιαχουντεψει**, θες μωρέ να γιβεντισεις και το βάφτισμα;» Προφανως από το συνηθες εβραϊκό κύριο ονομα *Y'hudhah*: Ιουδας

Τσιφούτης

- Από το τουρκικο **çifit** περφρονητικως αντι του Εβραίος
- Συνωνυμο του τσιγγουνης, φιλαργυρος, σπαγκοραμμένος, δυστροπος, πονηρος.

⁶ Οι εβραίοι ήσαν υποχρεωμένοι νά κατοικώσιν εις ώρισμένον και κεχωρισμένον διαμέρισμα τής πόλεως, τήν Έβραϊκήν ή οβριακή [ενν. συνοικία] (Judecca, Ghetto), ή όποια ήτο περικλειστος, και καθ' έκάστην εσπέραν εκλειεν ή μόνη πύλη ή άγουσα εις αύτήν. Εντός τής Έβραϊκής υπήρχεν ή συναγωγή των, και έδω ειχον τάς οικίας και τά έργστήρια αύτών οί Έβραίοι, άπαγορευομένου νά κατοικωσιν ή νά εχωσιν έργαστήρια έκτός αυτής.

ΟΙ ΔΥΤΙΚΟΙ

Ονομαζουμε ολους τους δυτικούς φραγκους , την εποχη που ησαν κατακτητες φραγκοκρατια. Το φραγκος επαιρνε συχνα υποτιμητικα προθηματα σκατόφραγκος, σκυλοφραγκος, κουτόφραγκος.

Φράγκο λελέγκο
Πίτσι καγκαλέγκο
Λούζεσαι κτενίζεσαι
με σκατά αλείβεσαι.

Το να φοράς ευρωπαϊκά ρούχα ήταν σχεδόν έγκλημα. Τα έραβαν ειδικοί ραφτάδες : οι φραγκοράφτες. Οι παππούδες μας έλεγαν «να βγάλει τα φραγκικά και να ντυθεί σαν άνθρωπος».

Μια όμορφη σκηνή που δείχνει την αντιπάθεια των προγόνων μας στις ξένες ενδυμασίες.

Ο Τίτυρος, ο δάσκαλος αποφασίζει να παντρευτεί. Ζητούν την άδεια του παππού της νύφης:

Του τό'παν. Στην αρχή ξίνισε ό καπετάν Έλιας τα μούτρα. «Δάσκαλος ! ειπε' κατέχω τον αχαμνός μου φαίνεται, **ψαλιδόκωλος**. Μα τό σοΐ του είναι καλό: βαρβάτο, με γιους κι εγγονούς κι άμπελοχώραφα», ο,τι ειπες και του λόγου σου για τό σοί τό δικό του. «Σταθείτε νά τό ζυγιάσω και θα κρίνω.» Μά η κοπελιά βιάζονταν με τό λέγε λέγε, με τό κανάκισε κανάκισε, σύβασε τό γεροπαππού. «Καλά, είπε, δίνω την ευκή μου, μά με μιά συφωνία, ξεκομμένα καρύδια: **νά βγάλει τά φράγκικα και νά ντυθεί σάν άνθρωπος .**

Ετσι κι έγινε. Ο καπεταν Σηφακας, πατέρας του Τίτυρου καιει τα φράγκικα ρουχα σε μια σχεδον μαγική τελετή

Σιχαίνονταν πάντα του τους Φράγκους* μα υστέρα από το γράμμα του εγγονού του, τους είχε φούρκα. ... άναψε τή φωτιά, κι υστέρα πήγε και ξύπνησε τό Θρασάκι.... Τον κούνησε, ξύπνησε.

— Ξύπνα, Θρασάκι, του 'πε, Ελα μαζί μου στήν αυλή. Θά κάψουμε τό Γιούδα! Πρόβαλε κι ό δάσκαλος, ντυμένος από κορφής, Κρητίκαρος. Σώριασε στή μέση της αυλής, ένα ένα, τά πανταλόνια, τό γιλέκο, τα σακάκι, τό καπέλο, τά σκαρπίνια. Τά περέχυσαν και μέ πετρέλαιο, νά τά πάρει ό διάολος μιάν ώρα αρχύτερα, κι υστερα πήρε ό παππούς τή φωτιά, τήν έδωκε στό Θρασάκι:

—Έλα, παιδί μου, δώσ' τους εσύ φωτιά, νά πανε στό διάολο! Μας έκαψε ή Φραγκιά, τήν καΐμε κι εμείς. Πυρ πυριου κι άνεμος των ανέμων.

Λιγο αργότερα ...

Όταν πια κατάταξε ή φωτιά, πήρε ό γέρος μια φούχτα στάχτη, άνοιξε τήν πόρτα, στάθηκε στή μέση του δρόμου, τίναξε αψηλά τό χέρι του και τή σκορπίσε στον αγέρα.

— **Φράγκοι, έκαμε, κι ή φωνή του ήταν γεμάτη πόνο και θυμό, Φράγκοι, όμοια μιά μέρα νά δουν τά μάτια τών παιδιών μου και των παιδιών τών παιδιών μου νά καΐγονται και νά σκορπίζουν στάχτη στόν αγέρα τά σπίτια σας**

κι οι φάμπρικες σας και τά παλάτια τών βασιλιάδων σας! Οπως μας κάψατε, Φράγκοι, νά καείτε!

*) Φράγκος= ξενος ευρωπαιος, όχι αναγκαστικά Γάλλος.

Νικου Καζαντζάκη - Ο καπετάν Μιχάλης σ.373-373

Γνωστός είναι επίσης ο φόνος της Ανδρονίκης από τον αδελφό της επειδή η Ανδρονίκη έντύθηκε ευρωπαϊκά ρουχα, πήγε στον καφενέ, φουμάριζε ναργιλέ και παίζει χαρτιά με τον ερωμένο της. Το ειδικό αυτό έγκλημα διεκτραγωδείται σε Κυπριακό και Ροδιακό Δημοτικό Τραγούδι (φαίνεται πως στην εποχή του τάραξε το πανελλήνιον όχι βέβαια δίκαιος φόνος άλλα η άνομη συμπεριφορά της Ανδρονίκης!).

Παραθέτω αποσπασμα

Εμάθατε τι εγίνη σε μέρη Ελληνικά
Ντύθην η Ανδρονίκη ρούχα **Βρωπαιικά**
Φορεί τα πατταλόνια και πά στον καβενέν
Του καβετζή προστάζει: "καβέν και ναργιλέν"
Τραβά κι έναν τραπέζιν και μια ματσά χαρκιά
Κι αρκίνισεν να παίζει μ' έναν παλληκαράν
Δκυό φίλοι του αρφού την αγρωνίσασιν
Πάσιν εις τον Εβαγγέλην και του το είπασιν
Ακουσεν ο Βαντζελης πολλα θυμωθηκεν
Επηεν εις το σπίτιν καλά αρματώθηκεν
Πιανει ευθυς την στράταν και πα στον καβενέν
Βρισκει την Αντρονίκην φουμάρει ναρκιλέν
-Κρίμα σε Αντρονίκη, την τεγνην πόπιασες
Ουλην την γεννεαν μας εσου άντρόπιασες
Αφης με ρε Βαγγέλη να παιξω τα χαρκιά
Με τουτν'το παλληκάριν αφους με αγαπᾶ
Τραβά το λιβορβόριν, την λιβορβόρισεν
Που το δεξί βυζίν της η σφαίρα πέρασεν
Σύρνει και το μασαίρι που μεσ'την θήκην του
Κι εσφαξεν την αμεσως την Αντρονικην του

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ανεξαρτητα από τις πορνες και οι λοιπες γυναικες:

Διαπομπευοντουσαν αν διεπραταν μοιχεια, σε αντιθεση με τους ανδρες μοιχους που δεν παθαιναν τιποτε . Ακομα και σημερα στην απω ανατολη οι μοιχαλιδες λιθοβολουνται, ή κατατομουνται δημοσιως.

Τις πιο ρατσιστικες προτροπες και τα πιο ρατσιστικα σχολια για τις γυναικες βρισκει κανεις στην Παλαι α και Καινη Διαθηκη.

Γύφτοι τα κάναν τα καρφιά

[Γένεσις, 3:12](#) Και είπεν ο Αδάμ, Η γυνή την οποίαν έδωκας να ήναι μετ' εμού, αυτή μοι έδωκεν από του δένδρου, και έφαγον.

ΜΙΣΟΓΥΝΙΣΜΟΣ

Οι διακριση εις βαρος των γυναικων λεγεται μισογυνισμος και ο ανδρας που υιοθετει τετοιες αποψεις μισογυνης. < ελληνιστικη κοινή μισογύνης < μισο- (< μισνώ) + -γύνης (< γυνή)

Διασημοι μισογυνηδες ηταν :

Πιττακος ο Μυτιληναιος

Εις εκ των 7 σοφών, ηρνείτο να νυμφευθεί λέγοντας

Αν μεν καλών γημω εξω κοινήν ,ει δε αισχραν εξω ποιήην.

Διογένης ο κυνικός

και οι συν αυτω

Λύχνου σβεσθέντος πάσα γυνή Λαίς

Απόστολος Παύλος

«Περί δέ ὧν ἔγραψατε, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι.»

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α 7.1

δια τουτο οφειλει η γυνη εξουσιαν εχειν επι της κεφαλης δια τους αγγελους

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α, 11:10

«Ἡ δέ γυνή ἵνα φοβῆται τόν ἄνδρα»,

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ. 5, 33

αι γυναικες εν ταις εκκλησαις σιγατωσαν ου γαρ επιτρεπεται αυταις λαλειν αλλα υποτασσεσθωσαν καθως και ο νομος λεγει

Α.Κορινθίους, 14:34

οτι ανηρ εστιν κεφαλη της γυναικος ως και ο χριστος κεφαλη της εκκλησιας αυτος σωτηρ του σωματος

Εφεσίους, 5:23

αλλα ως η εκκλησια υποτασσεται τω χριστω ουτως και αι γυναικες τοις ανδρασιν εν παντι

Εφεσίους, 5:24

γυνη εν ησυχια μανθανετω εν παση υποταγη

Α.Τιμόθεον, 2:11

διδασκειν δε γυναικι ουκ επιτρεπω ουδε αυθεντειν ανδρος αλλ εινα εν ησυχια

Γύφτοι τα κάναν τα καρφιά

Α.Τιμόθεον, 2:12

ομοίως [αι] γυναίκες υποτασσόμεναι τοις ιδίοις ανδρασιν ινα και ει τινες απειθουσιν τω λογω δια της των γυναικων αναστροφης ανευ λογου κερδηθησονται

Α' Πέτρου, 3:1

Αλέξης Ζορμπάς

«... και σε έρωτω αφεντικό: είναι η γυναίκα άνθρωπος;»

Φράσεις μισογυνισμού :Τα θηλυκού γένους ακόλουθη απολογητικά η φράση «με το συμπάθειο» . πχ ποσά παιδιά έχεις; Δυο, και τρεις τσούπες με το συμπάθειο.

Εκ γυναικός ερυη τα φαυλα.

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΕΡΑΤΑ

Τα περισσότερα τέρατα της μυθολογίας είναι θηλυκά: οι μοίρες, οι γριάες, οι σειρήνες, οι γοργόνες, η Σφίγγα, η Σκύλλα και η Χάρυβδη.

Αν και οι άντρες έχουν κάνει τα ειδεχθέστερα εγκλήματα εκείνη που τραγουδήθηκε περισσότερο ήταν η Κακούργα πεθερά (Κάστρου) ,

Η ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΓΙΣΣΕΣ

Τη μαυρη μαγεια ασκουν διεθνώς γυναίκες, ενώ οι μαγοι ειναι καλοι όπως οι Γασπαρ, Βαλτασαρ και Μελχιोर, ο καλος μαγος Μερλιν.

Πολλές γυναίκες μας μαγεύουν (λέμε «μωρό μου, με μάγεψες») αν όμως της πούμε «μωρή μάγισσα», υπονοούμε γριά, ξεδοντιασμένη μάγισσα και είναι ύβρις. Το «μάγος είσαι;» αποτελεί έπαινο της διορατικότητας ενός αρσενικού.

ΟΙ ΘΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Στις θυσίες οι γυναίκες κατεχουν τα πρωτεία: η Ιφιγενεια η εν Αυλιδι. Ο Φροίξος και η Ελλη.

Αλλά και οι αδελφές της γυναίκας του πρωτομάστορα των δημοτικών τραγουδιών, όλες τους στοίχειωσαν μεγάλα δημόσια έργα:

Η μια έκτισε τον Δούναβη
Κι άλλη τον Ευφράτη
Κι τρίτη η μικρότερη
της Άρτας το Γιοφύρι.

Η μεγαλύτερη θυσία της γυναίκας ήταν ο γάμος.

Από των αρχαιότατων χρόνων η γυναίκα θυσιάζονταν στο βωμό περιουσιακών σκοπιμοτήτων των γονέων σκεπασμένη με πέπλα για να μην δει ο γαμπρός τι του σερβίρουν. Έτσι λοιπόν την **κουκουλώνονταν** (την νυμφεύονταν). Στην προίκα συγκαταλέγονταν τα εξαρτήματα του κουκουλώματος, ληφθέντα από το βυζαντινό εφοριών ή τσίπα . Πβλ. Την παρ. «όλα τα έχει η Μαριόλη μόνο ο φερετζές της λείπει».

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΣΠΑΡΤΗ

Όταν κάποιος νέος ήθελε να νυμφεύθει (παντρευτεί⁷), «άρπαζε» την κοπέλα που επιθυμούσε. Την παρέδιδε σε μια γυναίκα, τη νυμφεύτρια, που της έκοβε τα μαλλιά, την έντυνε με ανδρικά (sic!) ρούχα και την ξάπλωνε σε αχυρένιο στρώμα μόνη. Κατόπιν ο γαμπρός έφευγε από το στρατόπεδο και την συναντούσε κρυφά και πάντα στο σκοτάδι. Περνούσε αρκετός καιρός και αρκετές συνενυρέσεις μέχρι ο γαμπρός να **δει το πρόσωπο της νύφης**. Όταν ένα ζευγάρι δεν μπορούσε να αποκτήσει παιδιά και γι' αυτό ευθυνόταν η γυναίκα, ο άνδρας μπορούσε να τη διώξει από το σπίτι ή να φέρει κάποια στο σπίτι με την οποία θα

⁷ Συνηθισαμε τον ορο παντρευομαι ως αντιστοιχο το αρχαιου ελληνικου ρηματος «γαμῶ», ερχομαι εις γαμου κοινωνια, λαμβάνω γυναικα ως σύζυγον. Σωστο αλλα μονο για γυναικες οι οποιες υπανδρευονται (μπαινουν υπο τον αντρα και μπράβο τους!), οι ανδρες νυμφευονται (αποκτουν νυφη οπος ξυλευομαι :μαζευω ξυλα).

μπορούσε να αποκτήσει παιδιά. Αν δεν μπορούσαν να κάνουν παιδιά από ανικανότητα του συζύγου, επιτρεπόταν η γυναίκα να μείνει έγκυος από άλλον άνδρα αφού όμως ο σύζυγος έδινε τη συγκατάθεση του. Όταν ένας σύζυγος είχε αποκτήσει πολλά παιδιά ήταν τιμή για αυτόν να δώσει τη γυναίκα του να την «παντρευτεί» κάποιος από τους φίλους του.

[ΠΗΓΗ](#)

Ο ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ

Η βαρύτερη θρησκευτική ποινή. Ο αφορισμένος είναι κοινωνικά απόβλητος και τίθεται εκτός εκκλησίας. Επίσης κατά τρόπον θεϊκό και ανεξήγητο δεν λειώνει το σώμα του μετά θάνατον. Συνήθως απευθύνεται σε ανθρώπους που δεν δίνουν δεκαράκι αν θα λειώσουν ή όχι. (Λασκαρατος, Ροΐδης, Καζαντζάκης).

Ο «εθνομάρτυρας» και τουρκολατρης Γρηγόριος ο Ε αφόρισε την επανάσταση του 1821 και όλους τους μη τηρήσαντας το πιστόν ραγιαλικιον απέναντι στον λαοπρόβλητο σουλτάνο. Μετά όλα τα φαναριώτικα τσακάλια και οι τσανακογλείφτες του Πατριαρχείου πέσανε μονοί - διπλοί να τον δικαιολογήσουν.

Η ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ

Βλ. εκτενέστατη μελέτη μου για την [διαπόμπευση](#)

ΟΙ ΓΥΦΤΟΙ

Γύφτος ή **αθίγγανος** Ουσ. μέλος μιας κοινότητας ανθρώπων που ζουν σε σκηνές, ταξιδεύουν από τόπο σε τόπο, έχουν σκουρόχρωμο δέρμα και η μακρινή τους καταγωγή είναι πιθανότατα από την Ινδία ή την Αίγυπτο

Προέλευση

Οι 'Αθίγγανοι μετανάστευσαν από την 'Ινδία τον δέκατο αιώνα στη βυζαντινή επικράτεια εξαιτίας των εσωτερικών κοινωνικών ανταγωνισμών, αναστάσεων και διωγμών. Πέντε αιώνες αργότερα θα διασκορπισθούν σ' ολόκληρη την Ευρώπη — ως την Ιβηρική. Παντού περιθωριοποιημένοι αντιμετώπισαν γενική καταφρόνηση, διωγμούς, ακόμα και γενοκτονίες. Στην περίοδο του ναζισμού εξοντώθηκαν 600.000 περίπου 'Αθίγγανοι. Ζουν παντού απομονωμένοι από τις τοπικές κοινωνίες, σε τρισάθλιες συνθήκες, περιπλανώμενοι, χωρίς ίχνος κρατικής προστασίας και ανθρωπιστικής συμπαράστασης. Είναι οι γύφτοι, οι τσιγγάνοι, οι κατσιβέλοι...

244

ετυμολογία

Η λέξη **γύφτος** ετυμολογείται από το **Αιγύπτιος**.

Άλλα συνώνυμα :

- Αθίγγανος

α(στερ.) + θιγγάνω (αγγίζω): αυτός που δεν αγγίζουμε, μαρός.

Το **αθίγγανος** προέρχεται από το αρχ ρημα **θιγγάνω**. Ο απλησίαστος .

- Τσιγγάνος

- από το αθιγγανος
- Ρομ
από τη Ρουμανία ή Ρομα
- Γύφτος
από το Αιγύπτιος
- Κατσιβελος
από το υποκοριστικό του Ιταλικού cattino : cattivello από το λατινικό captivus < carere : συλλαμβανω . δηλ. ο αιχμάλωτος, ο δούλος.
Πβλ. Το παιδικό παιχνιδάκι-τραγουδι
Σας πηραμε, σας πηραμε μια ομορφη κοπελλα
Μας πηρατ ε μας πηρατε μια παλιοκατσιβέλλα.
- Μποέμ

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

Η [γαλλική](#) ομόσημη λέξη **Μποέμ** (Bohème) αρχικά σήμαινε καταγωγή από τη [Βοημία](#) δηλαδή Βοημός και συνεκδοχικά αυτός που κάνει ζωή [τσιγγάνου](#), χωρίς τη φροντίδα και τη σκέψη της επαύριον. Η ονομασία αυτή χρησιμοποιήθηκε από τους Γάλλους προκειμένου να χαρακτηρίσουν έτσι τους [Παρισινούς λογοτέχνες](#) και [καλλιτέχνες](#), για τον ανέμελο τρόπο της σκέψης και της ζωής τους, που αντιστρατεύονταν τα πλαίσια του βίου των οικονομικών στενών ορίων των πολιτών με τις καθημερινές ανάγκες και υποχρεώσεις, αλλά και περισσότερο για την ατημέλητη εμφάνισή τους ιδιαίτερα των καφενόβιων του "Καρτιέ Λατέν".

Τα χαρακτηριστικά των μποέμ ήταν η αδιαφορία για τη ζωή και τις έγνοιες της, η ξενοιασιά, η διαρκής ευθυμία, η σπατάλη χρημάτων, τα όνειρα για νέα και μεγαλύτερα έσοδα, έτσι που να μπορούν να εξασφαλίσουν και για την επόμενη τον ίδιο τρόπο ζωής. Συμβαίνει συχνά όμως υπό την εξωτερική εμφάνιση ενός "μποέμ" να υποκρύπτονται πρόσωπα άσημα και ανίκανα να συμμορφώσουν ζωή ανάλογη των οικονομικών τους δυνάμεων φερόμενα περισσότερο από ανόητη επιδειξιμανία. Αναμφίβολα όμως, συμβαίνει να εμφανίζονται ως "μποέμ" και πρόσωπα πραγματικοί καλλιτέχνες ([ποιητές](#), [ζωγράφοι](#), [μουσικοί](#) κ.λπ.) αλλά και άλλα πρόσωπα που χαίρουν ιδιαίτερης κοινωνικής εκτίμησης σαφώς προνοητικοί και άριστοι διαχειριστές των οικονομικών τους. Τέτοιοι λεγόμενοι "μποέμ" ήταν ο ποιητής [Πωλ Βερλαίν](#), ο ζωγράφος [Γκωγκέν](#) κ.ά.

Τον τρόπο ζωής των "μποέμ" περιέγραψε αριστοτεχνικά και πολύ γλαφυρά ο [Μυρζέρ](#) στο [μυθιστόρημά](#) του "Σκηνές από τη ζωή των Μποέμ". Στην ελληνική δημόδη γλώσσα πέρασε η λέξη ομόσημη χαρακτηρίζοντας γενικά την ανέμελη ζωή γεμάτη απολαύσεις και μάλιστα χωρίς κανένα ιδιαίτερο μειωτικό χαρακτήρα ή προέκταση. Στα δε ελληνικά λαϊκά τραγούδια απαντώνται ευρύτατα οι ονομασίες "μποέμης" και "μποέμισσα".

*Τώρα τ' αποφάσισα μποέμης για να γίνω
και για το κόσμο στο εξής δεκάρα πια δε δίνω
Σ' αυτό το ψεύτικο ντουινιά μποέμικα θα ζήσω
τη λεβεντιά, τα νειάτα μου να τα ευχαριστήσω*

Στο κόσμο πια μποέμικα τώρα διασκεδάζω

και πόνο μέσα στη καρδιά κανένα πια δε βάζω

Ο ΓΥΦΤΟΣ ΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ

Δεν είναι σπάνιο μια κατηγορία ή φυλή ανθρώπων να ταυτίζεται με κάποιο επάγγελμα που συνήθως ασκεί . Οι Βυζαντινοί έλεγαν Χαλδαίους τους μάγους, και Βαράγγους⁸ τους σωματοφύλακες, οι αρχαίοι ονόμαζαν Κάρες τους δούλους (πβλ. Θύραζε Κάρες)

Έτσι ο γύφτος είναι ο **σιδεράς**. Επειδή το επάγγελμα του σιδηρουργού ήταν από τις συνηθέστερες ασχολίες των γύφτων. Πβλ. ΦΡ **γύφτοι τα κάναν τα καρφιά** [ενν. του Ιησού].

Άλλες εργασίες αρκουδιάρης, χαλκιάς, καρεκλάς, ακονιστής, παλιατζής, γανωτής, κοσκινάς. Ο σιδερας και ο γανωτης είναι μουτζουρηδες λογω επαγγελματος, η νομαδικη ζωη των αθιγγανων δεν τους εδινε συχνες ευκαιρειες για λουτρα καθαριοτητος. Έτσι βγηκαν δυσφημιστικες παροιμιες αλλα και υποθεσεις για το μελαμψο τους δερμα (υπεθεσαν πως ηταν αιγυπτιοι: γυφτοι) Βλ. εικόνες

⁸ Βαράγγους αποκαλούν οι Ρωμοί τους Σκανδιναυούς. Ως στρατιωτικό σώμα, οι Βαράγγοι, γνωστοί και ως Πελεκυφόροι, σχηματίζονται από τον Βασίλειο Β' επικουρικό άγημα πεζών φοιδεράτων (= ξένοι μισθοφόροι) από τη Ρωσία του Κιέβου, για την καταστολή της ανταρσίας των Βάρδα Φωκά και Καλόκυρου Δελφινά. Όμως με τα χρόνια οι πολεμιστές από το Βορρά αποδεικνύουν την αξία τους, ενώ καθιερώνεται και η στρατολόγηση ανδρών από τη χώρα προέλευσης των Ρώσων, δηλαδή τη Σουηδία. [ΠΗΓΗ](#)

Γύφτοι τα κάνουν τα καρφιά

ΑΡΚΟΥΔΙΑΡΗΣ

ΑΚΟΝΙΣΤΗΣ

ΓΑΝΩΤΗΣ

ΚΟΣΚΙΝΑΣ

ΣΙΔΕΡΑΣ

ΧΑΛΙΑ, ΚΙΛΙΜΙΑ

Οι γύφτισσες είναι χαρτορίχτρες, [χειρομάντισσες](#), πλανόδιες καφετζούδες και μεταπωλήτριες προϊόντων των ανδρών τους (κοσκίνα και μπρούντζινους μύλους). Η παροιμία **«κι η μυλωνού [συγκαταλέγει] τον άνδρα της με τουςπραματευτάδες»** και η σαφέστερη παραλλαγή της **«κι η κοσκινού⁹ τον άνδρα της με τουςπραματευτάδες»** έχουν και οι δυο την γύφτισσα υπόψη τους.

Ο Μυλωνάς, αρχ. Μυλωθρός, ιδιοκτήτης μύλου ήταν ο βιομήχανος της εποχής του και η κυρία μυλωνού μάλλον ευυπόληπτο, αν και ανορθόγραφο, πρόσωπο. Η μυλωνού είναι η στην παροιμία, όπως και η κόσκινου, γύφτισσα που πουλάει τα προϊόντα του συζύγου της. Η παροιμία έχει το νόημα : άνθρωποι κατώτατης κοινωνικής στάθμης συγκρίνουν τους συγγενείς τους με πρόσωπα ανωτέρας τάξης.

Η **γυφτιά** είναι η ιδιότητα του γύφτου, του αθιγγάνου. Επειδή τους αποδίδεται ότι είναι τσιγκούνηδες, γυφτιές λέμε τις συμπεριφορές των φιλάργυρων ατόμων, όπως λεμε χωριατιά.

Ως **γυφτιά** εννοούμε και το σύνολο των ανθρώπων της φυλής πβ η **«εκδίκηση της γυφτιάς»**, όπως εργατιά, αγροτιά είναι στο σύνολο των εργατων και αγροτων αντιστοιχα.

Το **γύφτικο σκεπάρνι**, ξυλουργικό εργαλείο, δεν το **χρησιμοποιεί** ο σιδεράς, αλλά το **κατασκευάζει** ο σιδεράς. Έτσι όταν λέμε γυφτόκαρφα, γύφτικα μάσκουλα, γύφτικα σκεπάρνια εννοούμε σφυρήλατα, φτιαγμένα από τον σιδερά, τον γύφτο. Μόνο το τοπωνυμικό **«γύφτικα»** έχει σχέση με τους ζηλότυπους γύφτους (τους αθιγγάνους, πβλ **κάτι τρέχει στα γύφτικα** όπου οι έριδες λόγω αντιζηλίας ήταν συνήθεις).

Περισσότερα στη σελίδα [σιδεράς](#)

⁹ Το επάγγελμα πέρασε σε επώνυμο. Κοσκινάς. Η [Σίλβα Κόσινα](#) πανέμορφη ηθοποιός ελληνικής καταγωγής έκανε την Ιόλη την γυναίκα του Ηρακλή (Steve Reeves) στα τερατουργήματα της ταινεισιτά. Ίσως σκόπιμα να υιοθέτησε την ιταλική προφορά του ονόματος όπου το «sc» προφέρεται σαν δασύ «σ» για να αποφύγει το καθ όλα αντιεμπορικό «Κοσκινού»

Παροιμίες για γύφτος

Από γύφτο τυροζύμι κι από γύφτισα προζύμι.

Από έξω μπέλα μπέλα κι από μέσα κατσιβέλα.

Αρχοντικά πορεύομαι και γύφτικα περνάω.

Βρώμικος, μαύρος σαν γύφτος

Βαρυφορτωμένο σπίτι σαν του γύφτου την καλύβα.

Γυφτιές: τσιγγουνιές

Γύφτικο σπίτι καίγεται, και βίο λογαριάζεις;

Γύφτος κρούει, γύφτος σκούζει.

Γύφτος παπάς δε γίνεται, κι αν γίνει, δε βλογάει.

Γύφτοι τα κάναν τα καρφιά

Εννοούνται τα καρφιά της σταύρωσης του Ιησού.

Εδώ γύφτος : σιδεράς. Κυριολεκτικά η φράση είναι σωστή. Όπως δεν είναι οι αθίγγανοι αλλά οι σιδεράδες που φτιάχνουν τα καρφιά, και που δεν είναι κατ' ανάγκην αθίγγανοι.

Σε κάθε περίπτωση δεν μπορούμε να ενοχοποιούμε τον σιδερά που φτιάχνει καρφιά για την εκτέλεση ενός ανθρώπου. Θα ήταν το ίδιο παράλογο να κατηγορήσουμε για συνέργεια σε φόνο το Πυριτιδοποιείο – Καλυκοποιείο!

Είδα και παραείδα, γύφτο παπά δεν είδα.

έμαθαν πως γαμιώμαστε και πλάκωσαν κι οι γύφτοι

Εμπα στα γυφτόπουλα και διάλεξε τ' ασπρότερο.

Ευρήκε ο γύφτος βούτυρο και στα σκατά τ' αλείφει.

Έχει γύφτου καρδιά.

Είδε ο γύφτος τη γενιά του, κι αναγάλλιασε η καρδιά του.

Η Κόσκινου τον άνδρα της

Ν' αφήσουμε το βασιλιά, να πάρουμε το γύφτο.

Όλοι οι γυφτοι μιά γενιά.

Όποιος δέν θέλει φασαρία τσιγγάνο γείτονα δέν κάνει.

Οι γύφτοι γίναν δήμαρχοι, κι οι βλάχοι καπετάνιοι.

Οι γύφτοι τα μαλώματα τα 'χουν για πανηγύρια.
Ο γύφτος εβασίλευε και κάρβουνα θυμάται.
Ο Γύφτος παπάς και να γενεί, χέρι μην του φιλήσεις,
Όλοι οι γύφτοι μια γενιά.
Πάει στο γύφτο για προζύμι.
Σκώθηκε ό γύφτος νά χορέψει κι' έσπασε τόν νταούλι.
Το γύφτο κάναν Βασιλιά, και κειος γυρεύει ρείκια.

Παροιμίες για Εβραίους

Κίνησε ο Εβραίος μια φορά, κι ήταν κι η μέρα Σάββατο.
Ο Εβραίός σαν φτωχύνει, τα παλιά τεφτέρια πανοίγει

Παροιμίες για χωριάτες

Ακριβά πουλεί ο χωριάτης και θαρρεί πως διαφορίζει (= κερδίζει).
Δώκαν του χωριάτη αυγό, κι ήθελέ το ρουφηχτό.
Δώσε θάρρος στο χωριάτη, ν' ανεβεί και στο κρεβάτι.
Ο σκυλος κι ο χωριάτης την πόρτα δεν τη κλείουε.
Ο χωριάτης κι αν πλουτύνει, το τσαρούχι δεν τ' αφήνει.
Οπ' εγεννήθη μελανός ποτές του δεν ασπρίζει.

Παροιμίες για αλλοεθνείς

Άλλα λέει ο Αρβανίτης, κι άλλα λέει ο ταμπουράς του.

Παροιμίες για παπάδες και καλογέρους

Οι παπαδες και οι καλογεροι χαρακτηριζονται συλληβδην συμφεροντολογοι, εκμεταλλευ-
τες, φαγαδες, διεστραμενοι, σεξομανεις, τεμπέληδες.

αλλού είν' ο καλόγερος κι αλλού τα ράσα του

αλλου ο παπας κι αλλού τα ρασα του.

Ο παπας ή ο καλογερος, αφηνει τα ρασα στη γωνια ώστε να νομισουν ότι κοιμαται και φευγει από το παραθυρο και «εξομολογει» χηρες, πιτσιρικες και καλογριες.

πρώτα τα γένια μου κι ύστερα των αποστόλων

εννοείται «πρωτα ευλογει τα γενια του ...»

ο παπάς πρώτα τα γένια του βλογάει.

Αν εισαι και παπας με την αραδα σου θα πας.

Οι παπαδες απαιτουν προνομιακη μεταχειριση.

μήτε γουρούνια είχε ο παπάς-μήτε και θέλει να`χει

οντας τεμπέλης αποφευγει κάθε κοπιαστικη απασχοληση.

Λείψε εσυ καλογερε κι ευχη σου κι η πορδή σου.

Η παρουσία ιερωμένων είναι ενοχλητικη και ανεπιθυμητη γιατι συνηθως επιτιμουν και υποδεικνυουν. Πβλ. **Ουτε το διαολο να δεις ουτε το σταυρό σου να κανεις,**

ή παπάς παπάς ή ζευγάς ζευγάς

-και παπάς έγινες, χότζα; -έτσι τά φερ` η κατάρρα!

Σε άλλη εκδοση «και παπας εγινες Κωστα». Το λειτουργημα του ιερωως θε-
ρειται επιληψιμο επαγγελμα.

όλοι με την κούπα,κι ο παπάς με την κουρούπα

η κουρούπα είναι το κιουπι, πολύ μεγαλυτερο από την κουπα (κύπελο). Οι παπαδες τηρουν αλλα μετρα και σταθμα για τους εαυτους τους. Πβλ, «Αλλα ειν` τ`άλλα κι` άλλο της Παρασκευής το γάλα»

διάλογος εγέρασε, καλόγερος εγίνη

όταν πλεον καποιος αδυνατει να ασελγει υποκρινεται τον ευλαβη.

κάκιωσε (χόλιασε) ο καλόγερος κι έκαψε τα ρούχα(γένια)του

αδειανός καλόγερος μύγες εκοντάρευσε

κατά άλλη εκδοση (ψύλλους εμουνούχιζε). Αδειανος ο ανεργος. Οι καλογε-
ροι είναι οι διωλιζοντες τον κωνωπα και την καμηλον καταπινοντες. Οι Βυ-
ζαντινοι δε ηταν οι πιο σχολαστικοι. Πβλ το ρήμα βυζαντινολογω.

φυλάξου από τα πισινα του μουλαριου και τα μπροστινα του καλογερου

το μουλαρι θα σε κλωτησει και ο καλογερος θα ασελγησει επανω σου ανε-
ξαρτητως φύλου.

γαμιεται η παπαδια τα πληρωνει το χωριο.

Ο παπας είναι από τα εξεχοντα μελη της κοινωνιας του χωριού και κάθε ανεπιτρεπτη συμπεριφορα του και των μελων της οικογενειας του κακοχα-
ρακτηριζει ολο το χωριο.

Ο εθνικός μας ποιητής Βαλαωρίτης κι οι γυφτιές του

*«Υπαρχουσιν, έτι παρ' ήμίν οί απαίσιοι ουτοι σκώληκες, άδιαπαυστως περιπλανώμενοι, πε-
λιδνοί, δυσώδεις, ώς άγέλη άκατονομάστων κτηνών, οίκτρα καταγωγή ρυπαρωτάτων δια-
δοχικών ασθeneιών, φέροντες επί τών ώμων, δίκην παμμεγέθους κοχυλίσου, τάς ζοφερός
σκηνάς των καί σύροντες μεθ' εαυτών τόν άκμονα, τήν σφυράν, τάς τανάγρας, τήν φύσσαν
έκ δύο άσκων συγκεκριτημένην, τούς άνθρακας, τεμάχια τινα ακατέργαστου σιδήρου καί
σχεδόν πάντοτε λιμώπτοντας κύνας, μέλανας αίλουρους ή άλυσιδέτους άρκτους πρός επί-
δειξιν. οθεν πολλάκις **Άρκουδόγυφτοι** προσαγορεύονται.*

*«Μετέρχονται τήν χειρομαντείαν καί συνθέτουσι παράδοξα φάρμακα ούχι προς θεραπείαν
ασθeneιών ή τραυμάτων, άλλ' όποκ δι αυτών προκαλώσιν έξαμβλώματα, τεκταινονται μαγ-
γανείας καί παντός είδους άθεμιτουργίας.*

*«Άθεοι, άπάτορες, άκοινωνήτοι. ουδέποτε μεριμνώντες περί τής έπιούσης. άγνοοῦντες πό-
θεν έρχονται ή πού πορεύονται, έν τή αποκτηνώσει αυτών έναγκαλιζόμενοι άντί τής συγύ-
ζου τήν θυγατέρα- όσάκις προσέρχομαι εις τινα τών ήμετέρων πόλεων συνήθως διαμένουσι
σκηνίται εκτός περιβόλου. ώσανεί συναισθανόμενοι τήν απέχθειαν ήν άείποτε διεγείρει ή
παρουσία των, ή μή άποτολμώντες νά ίδωσι κατά μέτωπον τήν κοινωνίαν ήν έβασάνισαν.*

*Τοιούτου άνθρωπομόρφου τέρατος δέν ήθέλησα νά παραλείψωτήν άπεικόνιοιν, έξορύξας
συνάμα έκ τών πολυτίμων τής δημόδους γλώσσης μεταλλείων τήν κατάλληλον κυριολεξίαν
πρός καθιέρωσιν τών ιδεών έκ τών φράσεων δι ων ήκουσα πολλάκις τόν λαόν νά χαρακτη-
ρίζει καί νά περιγράφει εκείνα τού «Αδου τά μιανρά έμβράσματα».41*

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΑΓΩΜΑΡΕΣ

Οι εμφυλιακες εριδες είναι ιδιον των Ελλήνων και ισως το βαθυτερο αιτιο της κακοδαιμονι-
ας της χωρας. Ξεκινωντας από του ομηρικους καυγαδες μεχρι τον εμφυλιο πολεμο που ε-
πεφερε μεγαλυτερα δεινα από τον παγκοσμιο. Ο τοπικισμος είναι χαρακτηριστικο πολλων
περιοχων. Μετα την απελευθερωση από τους Τουρκους, οι Ρουμελιωτες τρωγοντουσαν
σαν τα σκυλια με τους Μωραιτες,την ωρα που η ομονοια και η συμπνοια ηταν ακρως απα-
ραιτητες στο νεοσυστατο κρατος.

Παραδοσιακές κακολογίες, παρεξηγήσεις ή συκοφαντίες για κατοίκους διάφορων έλληνη-
κών πόλεων, χωριών καί περιοχών έντάσσονται σέ πληθώρα υβριστικών
καί σκωπικών παροιμιών. Στόχος δυσφημιστικών παροιμιών ήταν κυρίως οϊ Κρητι-
κοί, οί Χιωτες, οί Μανιάτες, οί Αθηναίοι, οί Κεφαλονίτες καί οί Μωραΐτες. 'Από τήν
άρχαιότητα όνειδίζονται οι Κρήτες καί καταγγέλλονται για φιλοψευδία. «Κρήτες άεί
ψεύσαι». Ό Καλλίμαχος διευκρινίζει ότι οί Κρητικοί είναι ψεύτες επειδή καυχώνται οτι στό
Νησί τους υπήρχε τάφος μέ τά λείψανα τού Διός. Καί οί Ρωμαίοι άποκαλούσαν τούς Κρητι-
κούς ψεύτες - Mendax Creta.

- Κρητικό κί άν κάνεις φίλο βάστα καί κομμάτι ξύλο.
- Είδες πράσιν' άλογο; Είδες Χιώτη φρόνιμο; Είδες γουρούνι παστρικό; Είδες Μα-
νιάτη γνωστικό;

- Πενήντα Ρωμιοί εναν 'Οβριό, πενήντα Οβριοί ένα Χιώτη." [ενν. Απαιτούνται για να ξεγαλάσουν ένα...]
- Όλοι οί Χιώτες είν' λωλοί, ποιός όλίγο ποιος πολύ.
- Έκανες Μανιάτη φίλο, βάστα καί κομμάτι ξύλο.
- Τρία κάπα κάκιστα, δύο μί παγκάκιστα, Κρήτη, Κύπρος καί Κεφαλνιά, Μυτιλήνη καί Μωριάς.
- Ώ Αθήνα, πρώτη χώρα, τι γαιδάρους τρέφεις τώρα (1834).
- Κάλλιο άχινό στόν κόρφο σου παρά Αθηνιό στόν τόπο σου.
- Άθηναίοι καί Θηβαίοι καί κακοί Μυτιληναίοι, (αλλα λένε τό πρωί κι' άλλα κάνουν τό βραδύ)
- Ό Θεός νά οέ φυλάει από Σαλονικιό Εβραίο, από Αθηναίο Ρωμιό κι' από Έγριππιώιτη Τούρκο.
- Σύρα ψείρα, Μύκονος κασίδα.
- Τί φταίει ή Νάξος όταν οί Νάξιοι είναι άνάξιοι;
- Μά δέν θέλω από τήν Πάρο μήτε κότα για νά πάρω. μήτε αϋγό, μήτε κορκό, μήτε πράμα θηλυκό.
- Συμιακό κι' Αρχαγγελίτη μη τούς βάζεις μέσ' στό σπίτι.
- Δωδεκα Μυτιληναίοι φόρτων ένα γαιδαρο και πάλι φωναζαν : αναθεμα τη μοναξιά.
- Εκατό Καρδαμυλίτες ένα γάιδαρο φόρτωναν. -
- Τόν Διλήνη πιάνεις φίλο, βάστα καί κομμάτι ξύλο (γιατά Διληνάτα τής Κεφαλονιάς). Πείνα δολιανίτικη, ψείρα καστριώτικη. ψευττιά βερβαινιώτικη (άρκαδική).
- Ο διάβολος έχει τρεις θυγατέρες, τή μιά πάντρεψε στήν Κρήτη, τή δεύτερη στή Μάνη. τήν τρίτη στήν Κεφαλονιά.244.168

ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ

Διαδεχτήκαν τους Χιώτες και τους Τσιριγώτες¹⁰. Σωρεία ανέκδοτων κυκλοφορεί εις βάρος τους, όλα τους παριστάνουν ηλίθιους. Αντίγραφα των ανέκδοτων θα βρούμε συχνά για τους Βέλγους (στη Γάλλια) και για τους Ιρλανδούς ή Πολωνούς στις ΗΠΑ.

Οι πόντιοι ήταν άνθρωποι καλόπιστοι που ήρθαν από περιοχές όπου αυτόχθονες πίστευαν στις προφορικές συμφωνίες, γιατί απλούστατα δεν ήξεραν να γράφουν. Πεσανε στα χεριά ελλαδιτων κατεργαρων που δεν τηρούν ούτε καν τις γραπτές υποσχέσεις τους. Έτσι τους έφαγαν χρήματα και είναι ακόμα δανεικά κι αγύριστα. Και η αποζημίωση τους ήταν να χαρακτηριστούν από πάνω και βλάκες.

Χαρακτηριστική αντιμετώπιση των μεταναστών ακόμα και όταν ανήκουν στην ίδια εθνότητα.

¹⁰ ...και Τσιριγώτης έβαλε την σαρδέλα και κελάηδησε. Τσιριγώτης : ο Κηθυριος

ΟΙ ΑΝΘΕΛΛΗΝΕΣ

Οι έλληνες έχουμε τις λέξεις φιλέλληνα και μισέλληνα. Οι ανθέλληνες είναι όλοι οι ξένοι που εχθρεύονται την Ελλάδα. Χρησιμεύουν ως αποδιοπομπαίοι τράγοι που φορτώνονται όλα τα αίτια τα κακοδαιμονίας της χώρας. Οι ίδιοι οι έλληνες δεν φταίνε ποτέ!

Μισογαλλος ή μισοαγγλος δεν υπάρχουν στις οικείες γλώσσες. Το φιλέλληνα το δημιούργησε το κόμπλεξ που έχουμε για την Ελλάδα.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ

- Αναψε και κορωσε σαν τουρκος
- Εγινε τουρκος
- τουρκαλάς

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ

Παντα ο χακατηρισμος «βουλγαρος» εχει υποτιμητικο και χλευαστικο χαρακτηρα.

Ετσι χαρακτηριζουν τους μακεδονες οι Ελληναραδες της Νοτιου Ελλάδος. Όταν αμβισβητηθει η ελληνικοτητα της Μακεδονιας ομως τοτε παθαινουں υστερια.

- Κάναμε Βούλγαρο γαμπρό και κουκουβάγια νύφη.
- Βούλγαρο αν κάνεις φίλο, κράτα και κομμάτι ξύλο.

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ

Οι [Αρμάνοι](#) , γνωστοί στην Ελλάδα κυρίως ως Βλάχοι, είναι μία λατινόφωνη πληθυσμιακή ομάδα τα μέλη της οποίας κατοικούν κυρίως στην Ελλάδα, στην Αλβανία και στην Π.Γ.Δ.Μ..

Οι Σπ. Παπαγεωργίου και Αντ. Κεραμόπουλος ετυμολόγησαν την λέξη Βλάχος από την αραβική λέξη Φελλάχ που σημαίνει "γεωργός". Όμως οι Βλαχοι ηταν κτηνοτροφοι του βορα και όχι γεωργοι. Ίσως απ το Σλαβικο Vlahi¹¹ . Ο χαρακτηριςμος στις μερες μας είναι υποτιμητικός και σημαινει τον αξεστο κτηνοτροφο. Στη μεσαιωνική γραμματεία όμως αναφέρονται ποιήματα όπου ήρωας είναι το [μικρό βλαχόπουλο](#).

"Για σύρε συ Βλαχόπουλο στη βίγλα να βιγλίσης,
αν είν' πενήντα κι εκατό χύσου μακέλλευσέ τους,

¹¹ Απ όπου ίσως και το επώνυμο Βάχλας (με αναγραμματισμό)

κι' αν είναι περισσότεροι, γύρισε μίλησε μας."

Παροιμίες για Βλάχους

- Εμείς οι Βλάχοι όπως λάχει.
- Σκότωσαν έναν Βλάχο, στα παπούτσια μου το γράφω.
- Οι γύφτοι γίναν δήμαρχοι, κι οι βλάχοι καπετάνιοι.
- Κόβει ο Βλάχος το τσαρούχι, κι όπου βγάλει ο θεός τη μύτη.
- Ο Βλαχος κι αρχος να γενεί, πάλι βλαχιά μυρίζει.
- Ο βλάχος κι αγιος να γενεί, να μην τον προσκυνήσεις.
- Πέντε Βλάχοι, τρεις κουβέντες.
- Όσο έχει ο πλάτανος φωτιά, έχει ο Βλάχος ανθρωπιά.

ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ

Ο **πούστης** είναι ο άτιμος, ο ανυπόληπτος, ο απατεώνας.

Η **πουσιτιά** είναι η άτιμη συμπεριφορά. Λέμε **πουστριλέ** κάθε θηλυπρεπές κατασκεύασμα, ιδιαίτερα ρούχο.

Αυτές οι εκφράσεις αφορούν τους αρσενικούς και μόνον. Οι λεσβίες αγνοούνται παντελώς.

Ένα τραγουδάκι μόνο περιέχει κάποιους υπαινιγμούς

Έθελα να 'ρθώ το βράδυ
μ' έπιασε ψιλή βροχή
το Θεό παρακαλούσα
για να σε ευρω μοναχή
Ούτε μοναχή σε βρίσκω
ούτε με τη μάνα σου
μόν' σε βρίσκω κλειδωμένη
με τη φιλενάδα σου!¹²

Ο ΑΥΝΑΝΙΣΜΟΣ

Μια από τις πιο διαδεδομένες προκαταλήψεις είναι ότι η κατάχρηση του αυνανισμού επιφέρει αποβλάκωση. Την προκατάληψη καλλιέργησε ποικιλοτρόπως η εκκλησία. Έτσι η λέξη «μαλάκας» έγινε η πιο συνηθισμένη στο καθημερινό λεξιλόγιο. Χαρακτηριστικός είναι ο διαλογος :

- Ελα δω ρε μαλάκα!
- Ε! όχι και «ρε» κυριε λοχαγε, όχι και «ρε»

¹² Ο νόων νοείτω

Ο μαλακας είναι ο βλάκας και η μαλακία η ανόητη ενεργεια. Το θηλυκό είναι μαλακισμενη ή μαλάκω .

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΕΣ

η ηθικη και η ευπρεπεια επιβαλουν τον σεβασμο στους γεροντες. όμως οι οργισμενοι αρχοντες τους μιλούσαν με απρεπεια ηδη απο την εποχη του Ομηρου

Ο Αγαμέμνων διώχνει τον Χρύση, Ιερέα του Απόλλωνα, που, κρατώντας το ιερατικό σκήπτρο του και το στεμμα, ζητάει να πληρωση τα λύτρα και να παρει πίσω την κόρη του.

*μή σε γέρον κοίλησιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω
ἢ νῶν δηθύνοντ' ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
μή νύ τοι οὐ χραίσμη σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο*

Ιλιάς Ραψ. Α . Στ. 28

Τήρα εγώ, γέρο, μη σε βρω τριγύρω στα καράβια
γιά τώρα ν' αργαστέκεσαι γιά πίσω να κοπιάσεις,
μη δε σε σώσει ούτε ραβδί ούτε θεού στεφάνι.
Μεταφ. Αλ. Πάλλη.

Η σεμνοτερη κλητικη ηταν «πρέσβυ» πβλ. Ιφιγενεια εν Αυλιδι ευριπιδη

Ω πρεσβυ δομων τωνδε παροιθεν στειχε.

Λεμε ο **σκατογερος** (όχι από τα σκατα αλλα από τον αρχαίο ελληνικό επιθετο εσχατογηρος), ο γερο μπαμπαλής (ασχετο με τον Αλη-μπαμπά) αλλα σχετικο με το αρχαίο ελληνικό ρήμα βαμβαινωή **βαμβαλύζω**: τρίζω τα δόντια μου, τραυλίζω, ψευδίζω, ψελλίζω, το επιθετο εκ της μετοχης ο βαμβαλιζων > ο βαμβαλος ή και βαμβαλίων .

Ο **ξεκούτης** από το επιτατικό ξε- και κουτός, ο **ξεμωραμένος**, ο **παλίμπαις**.

Ο **πορνόγερος** ή **γεροπόρνος**, ο **κρονόληρος**¹³

Η γρια λεγεται **σκατογρια**, **καρακάξα** (επειδη είναι συνηθως χηρα και μαυροφορα) και **μουστόγρια** (από το Λατ. Mustus¹⁴ : νεος, φρεσκος, νεαρος) που ετυμολογούμενο σημαινει την καλοδιατηρημενη γριά, ή αυτή που μολις αρχισε να γερναει. Σημερα λεγεται με ακριβως την αντιθετη εννοια.

Τζατζόγρια

ορθοτερον **τσατσόγρια** εκ του θηλυκου του **τσάτσος** : παραγιος, υπηρετης. Το θηλυκο **τσάτσα** αλλα συνηθέσερο **τσατσά** αναφερεται σε καθαριστρια ή υπηρετρια μπουρδέλου.

¹³ Από το Κρόνος, χρόνος και λήρος : κοροϊδία ήτοι αυτός του κοροϊδεψε το χρόνο και δεν πέθανε.

¹⁴ Μούστος και με αναγραμματισμό μούτσος μέσω του ιταλικού mozzo: Νεαρός ναυτοπαις

Μπαμπόγρια

από το μον βαβά και κλητ.βάβω [μσν. *βάβα, βαβά < σλαβ. baba· μσν. *βάβω (πρβ. μσν. μπάμπω) < σλαβ. babo, κλητ. της λ. baba]

όταν μιλάμε στα παιδιά ή για παιδιά χρησιμοποιούμε επίσης ρατσιστικές εκφράσεις

- ο κερατούκλης
- το κωλοπαιδο
- το τσογλάνι
- ο τσογλανος από το τουρκικο ογλάν : παιδι πβλ. Καταληξεις μικρασιατικων επωνυμων σε -ογλου : Τσαουσογλου, Μποσταντζογλου,
- το τσουτσέεκι

:μικρο παιδι (υποτιμητικα) από το τουρκικο çocuk, κύçük: παιδι αλλα και με επιδραση από το τζουτζέ, cüce : νανος, γελωτοποιός.

Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΖΩΑ

ΚΤΗΝΟΣ

Άλλη λέξη για το ζωο. Έδωσε την **κτηνωδία**, την **κτηνώδη συμπεριφορά**. Στην πραγματικότητα τα ζώα είναι βίαια απέναντι στα αλλά ζώα που αποτελούν την τροφή τους. Δεν είναι βίαια απέναντι στα όμοια τους. Δεν σκοτώνουν για να σκοτώσουν αλλά για να φάνε. Οι άνθρωποι κάνουν απάνθρωπα εγκλήματα απέναντι στους συνανθρώπους τους που είναι αδικία να τα λέμε **κτηνωδίες**.

ΛΥΚΟΣ

Σταθερά ο λύκος θεωρείται μοναχικό ζωο. Πβλ. Παρ. Γιατί λύκε είναι ίσιος ο σβέρκος σου; Γιατί κάνω τις δουλείες μου μονάχος μου. Αρκεί να διαβάσει κάνεις το ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΟΥΓΚΛΑΣ του Κίπλινγκ για να δει την αγέλη των λύκων και τη ζωή τους.

ΥΑΙΝΑ

Θεωρείται χρωματοφόρος ενώ δεν είναι. Μόνο το 5% της τροφής της ύαινας αποτελείται από πτώματα. Είναι ζωο που προστατεύει τα όμοια του: όλη η αγέλη φροντίζει συλλογικά για την διατροφή των μικρών.

ΧΑΙΒΑΝΙ

Στα τουρκικα σημαινει ζωο. Μεταφορικα λεγεται για τον κουτο. Και οι ελληνοφωνοι λεμε ζωο καποιο κουτο ανθρωπο . καταφωρη αδικια για ορισμενα ζωα που είναι πανεξυπνα.

ΕΥΦΥΙΑ

Το **βόδι**, ο βυας **μούφος**, ο **χάνος**, το **όρνιο**, η **κοτα** θεωρούνται χαζά ζώα ενώ η **αλεπού**, η ικτίς (**ατσιδα**), ο **αετός**, η **γάτα**¹⁵, ο **ιέραξ** (**σαϊνι**) πανέξυπνα.

¹⁵ Πβλ.το τραγούδι «είναι γάτα ο κοντός με τη γραβάτα»

Γύφτοι τα κάνουν τα καρφιά

Η σεισοπυγίς **σουσουράδα** κουναι συνεχώς την ουρά της χωρίς αυτό να έχει τη έννοια της σεξουαλικής προκλητικότητας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥ

[154 ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ-ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ](#)

[214](#)

[224](#)

Συγγραφέας: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΑΝΘΟΥΔΙΔΗΣ
Τίτλος: ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ
Εκδότης: ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Έτος: 1980

[2013](#)

ΓΦ

Γιώργος Φράγκας, Ελληνικές παροιμίες
ISBN: 978-618-5147-17-4
Φεβρουάριος 2015

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ

ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ

<http://www.stougiannidis.gr/AENAON/AS2/diapompeysh.pdf>

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ.....	1
ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ	1
ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ.....	1
ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟ.....	1
ΕΜΠΡΑΚΤΟΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ.....	2
ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΕΣ ΜΙΚΡΟΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΕΣ.....	2
ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΕΣ.....	2
Μικροεπιθέσεις:.....	2
Μικροπροσβολές:	2

Μικροαπαξιώσεις:.....	3
ΟΙ ΚΑΡΕΣ	3
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟΙ.....	3
ΕΚΑΣ ΟΙ ΒΕΒΗΛΟΙ.....	4
ΠΑΣ ΜΗ ΕΛΛΗΝ ΒΑΡΒΑΡΟΣ.....	4
ΜΗΔΙΖΩ	5
ΛΑΚΩΝΙΖΩ.....	5
ΜΕΓΑΡΙΖΩ	5
ΕΛΛΗΝΙΖΩ.....	7
Ο ΑΡΑΠΗΣ	9
ΟΙ ΑΡΑΠΙΝΕΣ.....	10
ΟΙ ΠΟΡΝΕΣ	10
ΟΙ ΤΟΥΡΚΑΛΕΣ	11
ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ	12
Υβριστικές παροιμίες για τους Εβραίους.....	13
Υβριστικά παρωνυμιά για τους Εβραίους.....	13
ΟΙ ΔΥΤΙΚΟΙ.....	14
ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ	15
ΜΙΣΟΓΥΝΙΣΜΟΣ	16
Πιττακος ο Μυτιληναιος.....	16
Διογένης ο κυνικός	16
Απόστολος Παύλος.....	16
Αλέξης Ζορμπάς.....	17
ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΕΡΑΤΑ.....	17
Η ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΓΙΣΣΕΣ	17
ΟΙ ΘΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	18
Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΣΠΑΡΤΗ	18
Ο ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ.....	19
Η ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ.....	19
ΟΙ ΓΥΦΤΟΙ	19
Προέλευση	19
ετυμολογία	19
Ο ΓΥΦΤΟΣ ΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	21
Παροιμίες για γύφτος	24

Παροιμίες για Εβραίους.....	25
Παροιμίες για χωριάτες	25
Παροιμίες για αλλοεθνείς.....	25
Παροιμίες για παπάδες και καλογέρους	25
πρώτα τα γένια μου κι ύστερα των αποστόλων	26
ο παπάς πρώτα τα γένια του βλογάει.....	26
Αν εισαι και παπας με την αραδα σου θα πας.	26
Ο εθνικός μας ποιητής Βαλαωρίτης κι οι γυφτιές του.....	26
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΑΓΩΜΑΡΕΣ	27
ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ.....	28
ΟΙ ΑΝΘΕΛΛΗΝΕΣ.....	29
ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ.....	29
ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ.....	29
ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ.....	29
Παροιμίες για Βλάχους.....	30
ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ.....	30
Ο ΑΥΝΑΝΙΣΜΟΣ	30
ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΕΣ	31
Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΖΩΑ.....	32
ΚΤΗΝΟΣ	32
ΛΥΚΟΣ	32
ΥΑΙΝΑ.....	32
ΧΑΙΒΑΝΙ.....	32
ΕΥΦΥΙΑ.....	32
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	34
ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	34
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	34